Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2001–2002

27 728 Wijziging van de Wet op de expertisecentra, de Wet op het primair onderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met de invoering van een leerlinggebonden financiering en de vorming van regionale expertisecentra (regeling leerlinggebonden financiering)

Nr. 9

NADER VERSLAG

Vastgesteld 15 oktober 2001

In de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen[1] bleek na kennisneming van de nota naar aanleiding van het verslag en de nota van wijziging nog een groot aantal vragen te bestaan. Onder het voorbehoud dat de regering de in dit nader verslag gestelde vragen tijdig zal hebben beantwoord, acht de commissie de openbare beraadslaging over dit voorstel van wet voldoende voorbereid.

A. ALGEMEEN

De leden van de PvdA-fractie hebben nadere vragen over de manier waarop keuzevrijheid van ouders, een van de doelstellingen van dit wetsvoorstel, zo goed mogelijk vorm wordt gegeven. In de nota naar aanleiding van het verslag wordt ingegaan op de vraag of verplichte herbesteding van rugzakmiddelen die keuzevrijheid niet onnodig inperkt. De leden van de PvdA-fractie vragen nadrukkelijk een vergelijking met de systematiek in de gehandicaptenzorg (AWBZ), waar inmiddels op grote schaal wordt gewerkt met persoonsgebonden budgetten zonder angst voor weglek van expertise, het verlies van inkomstenniveau van instellingen of het verlies aan werkgelegenheid en waarbij de budgetontvangers volledig vrij zijn in de keuze wat voor soort zorg ze bij wie wensen in te kopen.

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de nota naar aanleiding van het verslag. Ondanks dat zij nog steeds achter de doelstellingen van dit wetsvoorstel staan, hebben zij wel ernstige twijfels over de praktische uitvoerbaarheid daarvan. Uit het rapport «Criteria en procedures beproefd; ervaringen van het Bureau Proeftoetsing indicatiestelling en de Commissie Proeftoetsing indicatiestelling met het Tweede Proeftraject indicatiestelling speciaal onderwijs» van Van Rijswijk en de Groot blijkt dat niet iedereen onverdeeld positief is. De uitgangspunten staan niet zozeer ter discussie, maar de praktische uitwerking zou nog wel verbetering behoeven.
Deze leden zouden graag de experimenteerfase willen verlengen, zodat het zeker is dat de wet praktisch uitvoerbaar is. Zij vragen de regering hiervoor verschillende modaliteiten te ontwikkelen. Kan zij dit toezeggen?

[1] Samenstelling:
Leden: Van der Vlies (SGP), Van de Camp (CDA), Van der Hoeven (CDA), voorzitter, Rabbae (GroenLinks), Lambrechts (D66), Dittrich (D66), Cornielje (VVD), De Vries (VVD), Dijksma (PvdA), Cherribi (VVD), Rehwinkel (PvdA), Visser-van Doorn (CDA), Wagenaar (PvdA), Belinfante (PvdA), ondervoorzitter, Kortram (PvdA), Ross-van Dorp (CDA), Hamer (PvdA), Nicolaï (VVD), Van Bommel (SP), Barth (PvdA), Halsema (GroenLinks), Örgü (VVD), Eurlings (CDA), Slob (ChristenUnie) en Van Splunter (VVD).
Plv. leden: Schimmel (D66), Mosterd (CDA), Atsma (CDA), Harrewijn (GroenLinks), Bakker (D66), Ravestein (D66), E. Meijer (VVD), Van Baalen (VVD), Valk (PvdA), Udo (VVD), Van der Hoek (PvdA), De Pater-van der Meer (CDA), De Cloe (PvdA), Gortzak (PvdA), Molenaar (PvdA), C. Cörüz (CDA), Spoelman (PvdA), Passtoors (VVD), Poppe (SP), Arib (PvdA), Vendrik (GroenLinks), Rijpstra (VVD), Wijn (CDA), Stellingwerf (ChristenUnie) en Blok (VVD).

KST56070
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 2001

De leden van de VVD-fractie vragen in hoeverre het onderwijsveld achter de invoeringsdatum van 2002 staat. Vinden zij dat deze datum realistisch is? Zijn zij bereid daarvoor de volle verantwoordelijkheid te dragen? Waaruit blijkt die bereidheid?
Er leven bij de leden van de VVD-fractie nog vele vragen met betrekking tot de uitvoerbaarheid van het voorliggende wetsvoorstel. Deze leden willen geen risico's nemen met deze kwetsbare leerlingen. Zij vragen de regering de twijfels op overtuigende wijze weg te nemen, danwel ruimte te scheppen in de tijd om (onderdelen van) het voorstel in de praktijk nader te beproeven.

De leden van de CDA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de beantwoording van het verslag van de Regeling leerlinggebonden financiering. Zij constateren dat er, ondanks de uitgebreide beantwoording en de begeleidende rapporten en adviezen, fundamentele verschillen blijven bestaan tussen de visie van de regering en die van de leden van de CDA-fractie. De leden van de CDA-fractie zullen op deze verschillen vanzelfsprekend terugkomen tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel.
Positief vinden zij dat de commissies van onderzoek met behoud van hun huidige budget van 50 miljoen gulden zullen worden omgezet naar commissies van begeleiding, waarbij het geld dan gekoppeld wordt aan de nieuwe taken. De zorg die deze leden daar over hadden is daarmee weggenomen.
Er leven bij hen na de nota naar aanleiding van het verslag echter nog enkele vragen die zij graag beantwoord zouden zien voor de plenaire behandeling en verderop in dit nader verslag aan de orde zullen komen.

De leden van de fractie van D66 hebben met belangstelling kennisgenomen van de nota naar aanleiding van het verslag en de bijbehorende rapporten. Hoewel er door deze stukken meer duidelijk dan voorheen blijven er bij hen nog steeds veel vragen bestaan. Zij kunnen zich niet aan de indruk ontrekken dat aan het traject leerling gebonden financiering hard wordt gewerkt. Toch hebben de leden er de behoefte aan te benadrukken dat zorgvuldigheid voor hen boven alles gaat en zeker boven het halen van een eerder bedacht tijdpad. Als er tijd nodig is voor nadere onderzoeken, proeftrajecten, gesprekken of anderszins ten behoeve van een goede afweging over wel of geen invoering, een latere of een gefaseerde invoering, dan zij dat zo. Dan moet die tijd daarvoor genomen worden, vinden deze leden.

De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben kennisgenomen van de nota naar aanleiding van het verslag inzake onderhavig wetsvoorstel en de daarbij behorende bijlagen. Naar aanleiding daarvan hebben zij nog enkele vragen.

De leden van de SGP-fractie constateren dat verschillende vragen of combinaties van vragen uit het verslag door de regering in de nota naar aanleiding van het verslag niet of niet volledig zijn beantwoord. Zij betreuren dat en vragen of dat is veroorzaakt door tijdsdruk. De beantwoording van andere vragen was soms onbevredigend, maar niet onvolledig. Op die punten wordt daarom in deze bijdrage aan het nader verslag niet opnieuw ingegaan. Ook stellen de leden van de SGP-fractie enkele nieuwe vragen.

Advies Raad van State en Nader Rapport

Opgemerkt wordt in de nota naar aanleiding van het verslag, dat ambulante begeleiding een cruciale factor is bij het slagen van integratie en dat daarom verplichte herbesteding van rugzakmiddelen noodzakelijk is. Het

is goed voorstelbaar dat een reguliere school en ouders toch tot de conclusie komen dat voor een bepaalde leerling andersoortige begeleiding beter is, zo merken de leden van de PvdA-fractie op. De beantwoording laat ook ruimte voor de veronderstelling dat in samenspraak zo'n oplossing mogelijk is.
Kan de regering ingaan op de vraag wat er kan gebeuren indien reguliere school en ouders het eens zijn over een inzet van middelen waarbij het REC tot een andere conclusie komt of waarbij het REC aangeeft dat ze zo'n inzet van middelen en menskracht niet kan leveren? Stel bijvoorbeeld dat een school de rugzak grotendeels wil inzetten in de vorm van assistentie in de klas en daarvoor extra formatie wil. Kan dat? Moet het REC in zo'n geval de extra leerkracht of assistent uit eigen formatie leveren? En stel verder dat het REC dat niet kan of niet wil. Hoe is de procedure bij een conflict hierover?
De keuzevrijheid van ouders staat tegenover de vrijheid van scholen leerlingen al dan niet toe te laten. Terecht is geantwoord dat scholen niet lichtvaardig zullen besluiten een leerling met leerlinggebonden budget niet toe te laten. Er komt een verplichting in het schoolplan beleid op dit punt te formuleren en informatie op te nemen in de schoolgids. Bovendien zijn er de verplichtingen op grond van WPO, art 8, vierde lid. Toch is het voorstelbaar dat scholen zullen weigeren in concrete gevallen. De leden van de PvdA-fractie vragen de regering hoe zij staat tegenover een bepaling waarin scholen die toelating weigeren op grond van de omstandigheid dat het onderwijsaanbod niet aansluit bij de vraag van de leerling, moeten aangeven hoe zij binnen een bepaalde periode, zeg binnen een jaar, het aanbod zodanig kan aanpassen dat de leerling alsnog kan worden toegelaten.
De leden van de PvdA-fractie willen voorkomen dat ouders die te maken krijgen met weigeringen van toelating geen andere procedure openstaat dan de gang naar de rechter. Een beroepszaak kan vele jaren in beslag nemen. Acht de regering het denkbaar dat de inspecteur van onderwijs in gevallen van toelatingsweigering verplicht om advies wordt gevraagd? Hoe staat de regering tegenover de gedachte dat het gemeentebestuur, als bestuur van het openbaar onderwijs, gehouden is te zorgen dat de keuzevrijheid van ouders zo goed mogelijk vorm krijgt door in elk geval te bevorderen dat een van de openbare scholen binnen de gemeentegrenzen in staat is gehandicapte leerlingen toe te laten? Een gemeentebestuur is nu toch ook gehouden te zorgen dat leerlingen in elk geval openbaar onderwijs moeten kunnen volgen binnen de gemeentegrenzen of althans binnen tien kilometer daarvan?

Het draagvlak voor integratie op scholen is groot. Maar de leden van de VVD-fractie, en met hen de Raad van State, zijn nog niet overtuigd of het regulier onderwijs voldoende berekend is op de taken en lasten die het integreren van gehandicapte leerlingen met zich mee brengen. Waarop is de overtuiging van de regering gestoeld dat hier in de praktijk géén problemen uit zullen voortvloeien?
De leden van de VVD-fractie hebben met verbazing kennisgenomen dat de conclusies uit het ITS-onderzoek naar de opvang van gehandicapte leerlingen in het reguliere basis- en voortgezet onderwijs overwegend positief zouden zijn. Uit dit zelfde onderzoek blijkt dat de voorwaarden voor een goede opvang van gehandicapte leerlingen op de meeste scholen (nog) niet afdoende zijn vervuld. Op bijna de helft van de scholen, zowel het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs wordt gesproken van een toegenomen werkdruk van de leraren. Voorts blijkt bij eenderde van de voortgezet onderwijsscholen en eenvijfde van de basisscholen dat de leerkrachten minder tijd hebben voor de andere leerlingen. Andere bezwaren uit het onderzoek zijn dat de aanwezigheid van de gehandicapte leerling het lestempo verlaagd, dat andere leerlingen sneller worden

afgeleid en de bereidheid om andere zorgleerlingen op te vangen afneemt.
Kan de regering garanderen dat invoering van leerlinggebonden financiering per 2002 geen nadelige risico's oplevert voor gehandicapte leerlingen, maar ook voor de overige leerlingen? Zijn sinds het uitkomen van dit onderzoek de problemen niet juist toegenomen door onder andere een tekort aan leraren? Is de regering bereid een nader onderzoek in te stellen naar de huidige stand van zaken, zo vragen deze leden.

In de nota naar aanleiding van het verslag staat op bladzijde 7 dat op dit moment met de wegbereiders geprobeerd wordt om de laatste knelpunten ten aanzien van de REC-vorming op te lossen. Er worden vier soorten problemen genoemd. Welke zijn er inmiddels opgelost en hoe wordt het oplossen van de overige knelpunten door de wegbereiders aangepakt, zo vragen de leden van de D66-fractie en van de SGP-fractie.

1. Achtergrond van het wetsvoorstel

De leden van de PvdA-fractie vragen aan te geven waarom de LCTI niet is belast met het geven van adviezen bij bezwaarschriften tegen besluiten van de indicatiecommissie van het REC. De LCTI kan goed adviseren vanuit de kennis die het heeft van de indicatiepraktijk. Het is ook organisatorisch makkelijk vorm te geven dat de LCTI een advies uitbrengt waarna het REC-bestuur kan beslissen op een bezwaarschrift. Een bezwaar tegen de voorgestelde adviescommissie per REC is dat de voorzitter weliswaar geen deel uitmaakt van en niet werkzaam is bij het REC maar dat die eis kennelijk niet geldt voor de twee overige leden van de adviescommissie.

1.1 AMvB's

De leden van de VVD-fractie vragen of er meer bekend is van de inhoud van de in het wetsvoorstel aangekondigde AMvB's.

Nog steeds is over een groot aantal AMvB's geen enkele duidelijkheid. Daarom zouden de leden van de CDA-fractie nogmaals willen pleiten voor voorhangbepalingen voor alle AMvB's die de leerlinggebonden financiering betreffen, zodat de Kamer zich op dat moment over de inhoud daarvan kan uitspreken. Ook als deze voorhangbepalingen nu niet in de WEC zijn opgenomen.

1.2 Uitgangspunten

Het komt de leden van de PvdA-fractie voor dat de regering al te summier is ingegaan op vragen over de waarde van speciaal onderwijs vergeleken met dat van integratief onderwijs voor leerlingen met een verstandelijke handicap naar aanleiding van het onderzoek van prof. Buckley van de Universiteit van Portsmouth. Indien blijkt dat integratief onderwijs significant betere leerresultaten geeft voor bepaalde groepen leerlingen, moet dat voor de regering toch reden zijn zich te bezinnen op de vormgeving van het onderwijs voor die groepen leerlingen, zonder overigens meteen te willen zeggen dat de keuzevrijheid van ouders moet worden ingeperkt.
In een eerder reactie is gesteld dat de betere leerresultaten zoals gesignaleerd in het onderzoek van Buckley, te verklaren zijn uit het feit dat deze leerlingen op de reguliere werden ondersteund door Learning Support Assistants en dat de scholen voor speciaal onderwijs die bij het onderzoek waren betrokken zulke assistenten niet heeft. De vraag is dan of het niet beschikbaar zijn van zo'n assistent wordt ingegeven door verschillen in budgetten of een gevolg is van een keuze over de vormgeving van het onderwijs en inzet van middelen.
Gesteld dat de assistenten konden worden aangesteld dankzij gunstiger

budgetten, (iets wat door Buckley overigens wordt bestreden) dan nog is de vraag relevant of moet worden overwogen of de methode van het inzetten van Learning Support Assistants in de reguliere klas voor verstandelijk gehandicapte leerlingen ingezet zou moeten worden.
De leden van de fractie van de PvdA stellen deze vraag niet omdat het Nederlandse parlement zich bezig zou moeten houden met de specifieke keuze van de Engelse collega's, maar vooral omdat de verschillen in leerresultaten dermate groot zijn, dat de Stichting Down Syndroom zich op grond daarvan met recht afvraagt of het Nederlandse onderwijs aan Nederlandse kinderen met Downsyndroom, gegeven deze inzichten, wel optimaal wordt vormgegeven.
Zijn er plannen, zo vragen de leden van de PvdA-fractie om dergelijk kwalitatief vergelijkend onderzoek in Nederland vorm te geven? Zo ja, op welke termijn en schaal, zo nee, waarom niet? Leent de situatie in Almere zich bijvoorbeeld voor dergelijk onderzoek?
Voor de leden van de fractie van de PvdA is nog onduidelijk in hoeverre een school toelating van een gehandicapte leerling mag weigeren op grond van het feit dat een gebouw niet toegankelijk zou zijn. In de beantwoording is aangegeven dat aanpassing van een gebouw geen reden mag zijn voor weigeren van de toelating omdat het onderwijs op de begane grond kan worden gegeven waardoor een lift niet nodig is. Dit antwoord is door de leden van de PvdA-fractie niet begrepen. Het kan zo zijn dat ook een begane grond onbereikbaar is omdat die slechts via trappen of over andere drempels bereikbaar is. Overigens zien deze leden het begrip toegankelijkheid graag ruim uitgelegd. Toegankelijkheid in brede zin omvat meer dan alleen het aanleggen van liften of hellingbanen. Het kan ook gaan om aanpassingen aan zintuiglijke handicaps zoals brailleaanpassingen of de ruimte in klas of gang. In de Europese richtlijn gelijke behandeling gehandicapten wordt gewerkt met het begrip doeltreffende aanpassing. Een aanpassing is doeltreffend indien die aanpassing de ongelijkheid opheft tussen een gehandicapte en niet-gehandicapte. Het weigeren van een doeltreffende aanpassing wordt beschouwd als discriminatie omdat daardoor de ongelijkheid niet wordt opgeheven.
Kan een school die toelating weigert van een gehandicapte leerling omdat het een aanpassing nalaat op grond van deze redenering worden beschuldigd van discriminatie en wat is in dit verband de verantwoordelijkheid van de gemeente?
De leden van de fractie van PvdA vragen hoe kan worden gesteld dat de verworvenheden van het experiment in Almere behouden blijven indien Gewoon Anders zal gaan participeren in de REC's van cluster 2, 3 en 4. Kenmerkend voor de Stichting Gewoon Anders is dat het voldoet aan alle impliciete eisen die dit wetsvoorstel stelt in de huidige ongedeelde opzet. Leerlingen die worden centraal geïndiceerd op een voor ouders toegankelijke en heldere wijze (een loket) volgens de nieuwe criteria. De stichting begeleidt ouders bij hun keuze voor een reguliere school. Aansluiting bij de drie clusters zou betekenen dat de een loketfunctie verdwijnt. Kenmerkend voor Gewoon Anders is voorts dat in het bestuur het lokaal regulier onderwijs participeert. Ook die verworvenheid zal verdwijnen indien aansluiting moet worden gezocht bij andere clusters. Gewoon Anders hanteert op grond van het gesloten convenant (dat doorloopt tot 2007), ook een andere financieringsstroom met het voordeel dat het beter mogelijk is meer op de individuele leerling en de school toegesneden ondersteuning te financieren. Ook die verworvenheid zou verdwijnen. De leden van de fractie van de PvdA vragen daarom aan te geven hoe de huidige convenantsafspraken volledig ingebed kunnen worden in dit wetsvoorstel waarbij het voor de hand ligt om Gewoon Anders een apart cluster te laten vormen en het huidige eigen brinnummer te laten houden. Clusteroverstijgende initiatieven zijn mogelijk indien alle onderwijssoorten zijn vertegenwoordigd. In de situatie van Almere kan, menen deze

leden, worden gesproken, van een onderwijsaanbod voor alle kinderen die zijn geïndiceerd voor clusters 2 tot en met 4.
Kan overigens in dit stadium worden aangegeven waar in de REC-vorming nog witte vlekken zijn overgebleven?

De nota naar aanleiding van het verslag geeft aan dat de indicatiestelling moet gaan van een medische naar een onderwijskundig model. Wat is de reden dat de eerste stap die gezet wordt een verscherping en versterking is van het medisch model, zo vragen de leden van de VVD-fractie. Deze leden vragen wanneer de Kamer de tweede voortgangsrapportage LGF kan verwachten.
Volgens de regering is er geen reden waarom het aantal geïndiceerde leerlingen in het voortgezet onderwijs verder zou groeien. Hoe verhoudt dit zich met het zorgbudget waarin wel wordt uitgegaan van een groei van het aantal zorgleerlingen?
Deze leden vragen nogmaals aan de regering of het te verwachten is dat de wetgeving inzake leerlinggebonden financiering beroepszaken zal opleveren wanneer een school voor regulier onderwijs reeds eerder een rugzakleerling heeft toegelaten en de tweede rugzakleerling weigert. In het huidige stelsel kan er een aanzuigende werking ontstaan wanneer een commissie een relatief ruim toelatingsbeleid heeft. Hoe zit het met de aanzuigende werking van leerlinggebonden financiering in de eerste en de tweede fase? Er zijn twee praktijktoetsingen geweest om de criteria te testen. Grote verschuivingen van leerlingstromen worden niet verwacht. Blijkt dat uit deze praktijktoetsingen, zo vragen de leden van de VVD-fractie.
In september 2001 stond de (functionele) indicatiestelling op de agenda van de European Agency for Development in Special Needs Education. Wat zijn de uitkomsten van deze bijeenkomst ten aanzien van de actuele ontwikkelingen, zo vragen de leden van de VVD-fractie.

In de nota naar aanleiding van het verslag staat geschreven dat de regering wil gaan van een indicatiestelling gebaseerd op een medisch model naar een meer onderwijskundig/functioneel model. Reacties uit het veld geven aan dat de eerste stap die nu gezet is echter een aanscherping en versterking behelst van het medische model. Is de regering het met deze reactie eens?
De leden van de CDA-fractie zijn teleurgesteld dat de regering slechts in een enkel geval een uitzondering wil maken op de regel dat een REC alle scholen dient te omvatten van het betreffende cluster. Zij zouden graag zien dat met deze regel veel flexibeler wordt omgegaan, afhankelijk van situatie en omstandigheid. Niet alleen nu, maar ook in de toekomst. Naar het idee van de leden van de CDA-fractie wordt hier met een te bestuurlijke/ambtelijke visie naar gekeken. De REC's in Friesland zijn daarvan een voorbeeld.
Hoe kan worden gegarandeerd dat expertise die nu maar op enkele plaatsen in het land beschikbaar is ook ten goede komt aan de regio's waar deze scholen niet aanwezig zijn? Niet alleen als het gaat om indicatiestelling, maar ook bij ambulante begeleiding en ontwikkeling en overdracht van expertise. Daarbij kan zoal gedacht worden aan epilepsie en autisme. Kunnen de betreffende scholen zich vinden in de oplossingen van de regering hiervoor?

Eén van de uitgangspunten bij de bekostiging van de leerlinggebonden financiering zal een beheersbare ontwikkeling zijn in de aantallen geïndiceerde leerlingen. De criteria voor indicatiestelling zullen op deze beheersbare ontwikkeling afgestemd worden. Zo staat het in de toelichting en in de notitie over de uitwerking bekostiging. Dat betekent dat indien de beheersbaarheid van het aantal indicaties in het gedrang komt, de criteria aangescherpt zullen worden. De leden van de fractie van de ChristenUnie

willen weten of de regering niet bevreesd is, dat in de toekomst op deze manier indicaties aan leerlingen onthouden zullen worden die vanwege hun onderwijsbeperking hiervoor echter wel in aanmerking komen.

De regering geeft aan dat er in het kader van de huisvestingsconsequenties van het onderhavige wetsvoorstel geen contact is geweest met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, omdat de huisvesting van het onderwijs een gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Deze gemeentelijke verantwoordelijkheid vraagt natuurlijk wel om een adequate vergoeding via het Gemeentefonds. Is de regering het met de leden van de SGP-fractie eens dat aanname van het voorliggende wetsvoorstel consequenties zal hebben voor de huisvesting van het onderwijs? Zo ja, is de regering bereid om te bevorderen dat de vergoeding via het Gemeentefonds aan de huisvestigingsconsequenties van het onderhavige wetsvoorstel zal worden aangepast?

2. Overzicht LGF

De voorwaarden waaronder leerlinggebonden financiering in het voortgezet onderwijs mogelijk zal zijn is de leden van de PvdA-fractie nog niet duidelijk. De voorwaarde geldt dat een leerling moet voldoen aan geschiktheidseisen die gelden voor onderwijssoorten in het voortgezet onderwijs. Betekent dat concreet dat een leerling met een verstandelijke handicap die voldoet aan de indicatienorm voor praktijkonderwijs per definitie niet voldoet aan geschiktheidseisen voor bijvoorbeeld het vmbo? En zo ja, zou een leerling als Peetjie Engels, die op grond van haar handicap niet in staat kon worden geacht om zonder begeleiding een vmbo-opleiding te volgen examen te doen, in de nieuwe regeling niet meer toelaatbaar zijn tot het vmbo-onderwijs of althans geen recht hebben op leerlinggebonden financiering omdat ze niet aan geschiktheidseisen voldoet? En al lijkt de casus hypothetisch, stel dat een verstandelijk gehandicapte leerling op een vwo-school wordt toegelaten. Duidelijk is dat de leerling het diploma niet zal halen. Is toelating mogelijk met leerlinggebonden financiering, Zo nee, waarom niet?

3. Uitwerking maatregelen eerste fase LGF

Ouders kunnen, indien ze dat wensen niet het REC vragen hen te begeleiden bij de keuze voor een reguliere school maar een andere instantie. Dat mag dan voor eigen rekening. Erkent de regering dat ouders in zo'n geval niet een echt vrije keuze hebben in de vraag wie hen begeleidt omdat de kosten van begeleiding te hoog kunnen zijn, zo vragen de leden van de PvdA-fractie. Kan dergelijke keuzevrijheid op termijn wel worden gerealiseerd door de kosten van begeleiding onder te brengen in de rugzak opdat ouders dat gedeelte van het bedrag vrij kunnen besteden? Het is de leden van de PvdA-fractie nog niet duidelijk waarom een reguliere school binnen drie maanden moet beslissen op een verzoek toe toelating van een leerling terwijl nu een termijn geldt van acht weken. Het is waar dat de algemene Awb-termijn van 8 weken niet beschouwd kan worden als een maximum. Toch vragen de leden van de PvdA-fractie preciezer aan te geven waarom een reguliere school dertien weken nodig heeft om een besluit te nemen en waarom dat niet kan binnen acht weken.

Wat is de reden dat bij beslissing van de toelaatbaarheid van leerlingen een bevoegd gezag van het bijzonder onderwijs een beslissing moet nemen binnen drie maanden terwijl bij het bevoegd gezag van het openbaar onderwijs een termijn geldt van 8 weken, zo vragen de leden van de VVD-fractie.

Mocht een speciale school voor basisonderwijs leerlingen opvangen met een zwaardere handicap (een geïndiceerde leerling), dan zal de school op grond van het voorliggend wetsvoorstel hiervoor aanvullend worden bekostigd, rekening houdend met de inzet van de eigen zorgmiddelen. Hoe verhoudt dit zich met bladzijde 35 van de nota naar aanleiding van het verslag waar staat dat het aantal zorgmiddelen wordt verminderd?

Op bladzijde 28 van de nota naar aanleiding van het verslag staat vermeld dat er sinds 1991 sprake is van een gestage en sinds 1995 van een sterke groei van het aantal ambulant begeleide leerlingen met een handicap in het regulier onderwijs. Kan een overzicht gegeven worden van die groei, zo vragen de leden van de D66-fractie. Wat veroorzaakte die sterke groei sinds 1995?
Op bladzijde 35 krijgen de leden antwoord op de vraag waarom de regering zo hardnekkig vasthoudt aan het in mindering brengen van de zorgmiddelen op het budget voor de rugzak in het speciaal basisonderwijs. Het antwoord luidt: «Speciale scholen voor basisonderwijs zijn geen reguliere scholen, maar speciale scholen. LGF is bedoeld om gehandicapte leerlingen te integreren in het regulier basisonderwijs. In incidentele gevallen kan plaatsing in een speciale school voor basisonderwijs gewenst zijn. Inzet van de eigen zorgmiddelen van het samenwerkingsverband leidt er toe dat binnen het verband een zorgvuldige afweging plaatsvindt of plaatsing van een gehandicapte leerling in de speciale basisschool echt nodig is.» Deze leden zijn, zoals bekend, ongelukkig met deze benadering omdat daarmee twee zaken ontkend worden. Op de eerste plaats dat het budget voor WSNS is gefixeerd, wat betekent dat een LGF-leerling moet meedelen uit dat gefixeerde budget voor WSNS-leerlingen, wat ten koste gaat van de middelen en begeleiding voor de gewone WSNS-leerling. Voorts wordt hiermee ontkend dat in sommige gevallen de speciale school voor basisonderwijs onderwijs in de buurt van thuis kan geven. Het LGF-traject is immers niet alleen bedoeld voor integratie in het reguliere onderwijs maar evenzeer om onderwijs in de buurt van thuis aan te bieden, dat kan ook een speciale school voor basisonderwijs zijn.
Op bladzijde 36 staat dat het advies van de Onderwijsraad over de gewichtenregeling en de mogelijkheid om de regelingen voor de gewichten, voor WSNS en voor LGF in elkaar te schuiven tot een regeling op zijn vroegst in oktober 2001 wordt verwacht. Is al bekend wanneer het rapport daadwerkelijk komt? Wanneer moet het rapport uiterlijk komen, zo vragen deze leden.
Op bladzijde 36 staat dat er gezocht werd naar een oplossing voor de zogenaamde autigroepen op de Bongerd in Papendrecht. Is die oplossing inmiddels gevonden, zo vragen deze leden, en hoe ziet die oplossing er dan precies uit.
Op bladzijde 37 staat dat de inzet bij de uitwerking van de indicatiecriteria is om de criteria zo te formuleren dat de huidige groepen leerlingen die naar het (v)so gaan ook in de toekomst een plaats krijgen in het (v)so dan wel via een leerlinggebonden budget in het reguliere onderwijs. Deze leden begrijpen dat het het aantal leerlingen dat straks gebruik gaat maken van deze mogelijkheden niet teveel mag afwijken van het aantal van nu, bijvoorbeeld uit financieel oogpunt. Dat het een rol speelt is logisch. Het moet volgens deze leden echter niet zo zijn dat dit punt zo belangrijk wordt dat de criteria er als het ware naar toe geschreven moeten worden, zodanig dat men de formulering steeds moet aanpassen als berekend is dat men op te veel leerlingen uit komt. Zij zijn namelijk bang dat je op die manier niet de vanuit inhoudelijk oogpunt bezien meest zuivere en juiste formulering van criteria krijgt. Kan de regering hierop ingaan?
Hoewel de mogelijkheid van de «beredeneerde afwijking» de leden van de D66-fractie sympathiek in de oren klinkt, willen zij er wel van overtuigd

worden dat het creëren van deze mogelijkheid niet voortkomt uit onvoldragenheid van de landelijke criteria voor indicatiestelling. Met andere woorden, in hoeverre zou meer tijd nemen voor optimaal eenduidige landelijke criteria nu kunnen voorkomen dat er straks heel veel gebruik gemaakt zal gaan worden van de beredeneerde afwijking?
De leden van deze fractie vinden het juist dat voor de vraag of een gehandicapte leerling in het reguliere onderwijs kan worden toegelaten de «draagkracht van die school» een weigeringsgrond kan zijn. De leden hebben in hun eerdere inbreng de vraag gesteld of het niet beschikbaar zijn van leerkrachten (extra formatie), naar de mening van de regering, hieronder kan vallen. De regering antwoordt hierop (bladzijde 41 en 42) dat dergelijke vragen niet eenvoudig met ja of nee kunnen worden beantwoord. «Of een weigeringsgrond in een concreet geval voldoende zwaar is, is afhankelijk van de concrete omstandigheden in dat specifieke geval», aldus de regering. De leden vragen toch of zij omwille van de duidelijkheid voor scholen en ouders een toelichting wil geven op de term draagkracht. Zij begrijpen dat er geen uitputtende lijst van mogelijke situaties kan komen, dat moet men ook niet willen verwoorden. Toch zouden zij het wel juist vinden als op dit niet onbelangrijke punt iets uitvoeriger zou worden ingegaan.

De leden van de fractie van de ChristenUnie willen van de regering weten of het terecht is dat de ondersteuning van de ouders bij het vinden van een school, uit de rugzak gefinancierd wordt. Dit gaat immers ten koste van de ambulante begeleiding.

In antwoord op de vraag van de leden van de SGP-fractie welke prikkels er voor scholen naast de bepalingen inzake het schoolplan en de schoolgids zijn om zich maximaal in te spannen alvorens gehandicapte kinderen af te wijzen geeft de regering in haar antwoord aan dat er een aantal voorzieningen zijn getroffen, waaronder de bepalingen inzake het schoolplan en de schoolgids. De leden van de SGP-fractie worden graag nader geïnformeerd over de voorzieningen die zij niet expliciet hebben genoemd.
Is de conclusie van de leden van de SGP-fractie juist dat de leerstandaarden na invoering in principe voor alle leerlingen in het regulier onderwijs van kracht zijn? In hoeverre stelt dat grenzen aan de integratie van leerlingen met een (verstandelijke) handicap in het regulier onderwijs?
Is de regering bereid om de omvang van het leerlinggebonden budget van leerlingen die onderwijs volgen op speciale scholen voor basisonderwijs te heroverwegen als blijkt dat het aantal geïndiceerde leerlingen op deze scholen toch groter is dan nu wordt voorzien, zo vragen de leden van de SGP-fractie.

4. Clusters en onderwijssoorten

De leden van de VVD-fractie zijn nog niet overtuigd waarom niet eerst een wettelijke basis kan worden geregeld voor de REC's. De indicatiestelling zou in een schaduw-experimenteerfase door kunnen lopen. Kan de regering hierop reageren?
Kan de Tijdelijke Adviescommissie voor de indicatiestelling nog eens kijken of bij cluster 4 een mg-bekostiging op zijn plaats is, zo vragen de leden van de VVD-fractie.
Het vervallen van het noemen van een schooltype bij de indicatie voor cluster 4 kan grote gevolgen hebben voor het personeel dat werkzaam is op de scholen, voor het vervoer en voor de bekostiging. Lang niet alle scholen zijn berekend op het gemengd toelaten van ZMOK-leerlingen gemengd met LZK-, PI, of LOPSY-populatie. Kan de regering hierop reageren?

In de nota naar aanleiding het verslag (bladzijde 52) zegt de regering dat de zorg die de VNG heeft over de huisvesting van nevenvestigingen door dit wetsvoorstel juist beheersbaar wordt. De leden van de CDA-fractie is het echter niet duidelijk waar deze beheersbaarheid op gebaseerd is. Kan de regering hier nadere uitleg over geven?

Op de vraag van de leden van de fractie van D66 of schematisch kan worden weergegeven hoe de bestaande speciale scholen ten opzichte van elkaar en in het REC gepositioneerd worden, luidt het antwoord dat dat in de 6e Etappe van de wegbereiders in een bijlage is opgenomen. Heeft de Kamer dit stuk ooit ontvangen, zo nee, kan de Kamer dit dan alsnog krijgen?
Op bladzijde 49 staat dat in het wetsvoorstel niet is gekozen voor een uitputtende opsomming van REC-taken. Waarom is hiervoor niet gekozen, zo vragen deze leden.
Wat betekent het precies dat «er wordt verkend of er rond deze jongeren (laag ontwikkelingsniveau en grote gedragsproblemen) een gezamenlijke onderwijs/zorg opvang kan worden ontwikkeld» (bladzijde 58). Kan de regering de leden hier iets meer over vertellen.
Deze leden willen graag weten wat de gevolgen (kunnen) zijn voor die mg-leerlingen uit cluster 2 die nog slechts voor een enkelvoudige indicatie in aanmerking zullen komen.
Op bladzijde 59 zegt de regering dat zij de conclusies van het Platform speciaal en voortgezet speciaal onderwijs 2/3-scholen niet deelt over onvoldoende tijd en middelen voor een verantwoorde samenstelling en opbouw van de dossiers. Kan de regering ook aangeven waarom zij die conclusies niet deelt? Kan zij verder dieper ingaan op het afgeronde proeftraject en de extra scholingen? Deze leden willen graag weten wat de inhoud van die scholingen is, per wanneer zij plaatsvinden, voor wie die scholingen zijn, en wat het doel ervan is.
Op bladzijde 60 staat dat al een tijd geleden gekozen is voor de zogenaamde slagboom diagnostiek. Deze leden willen graag weten waarom daarvoor destijds is gekozen en waarom deze keuze beter zou zijn dan hetgeen Praktikon voorstelt.
Er treedt een wijziging op in de regeling met betrekking tot het leerlingenvervoer. De leden van de D66-fractie willen graag weten welke concrete gevolgen dit kan hebben voor ouders en leerlingen die nu van die regeling gebruik maken.

De regering stelt dat de vrijheid van onderwijs in het kader van het voorliggende wetsvoorstel niet aan de orde is, omdat er door de regionale expertisecentra geen onderwijs wordt verzorgd. Is de regering het met de leden van de SGP-fractie eens dat de activiteiten van de regionale expertisecentra wel betrekking hebben op het geven van onderwijs en daar als zodanig invloed op kunnen hebben?
De leden van de SGP-fractie hebben kennis genomen van de nota van wijziging. Zij constateren dat nu expliciet is vastgelegd dat de regionale expertisecentra bij het coördineren van de ambulante begeleiding de wensen van de scholen in acht moeten nemen. Impliceert dit dat de regionale expertisecentra in principe aan alle gemotiveerde wensen van reguliere scholen inzake de inhoud en vormgeving van de ambulante begeleiding moeten voldoen, zo vragen de leden van de SGP-fractie. Geldt dit ook ten aanzien van de medeverantwoordelijkheid voor de ambulante begeleiding op ander scholen in het eigen regionaal expertisecentrum? In welk opzicht speelt de vrijheid van vereniging daarbij een rol? Of is er van medeverantwoordelijkheid in dat opzicht (formeel) geen sprake?
De leden van de SGP-fractie vragen wat er gebeurt als er binnen regionale expertisecentra op bepaalde (noodzakelijk te regelen) punten geen overeenstemming met alle betrokken scholen kan worden bereikt. Wordt er dan binnen de regionale expertisecentra besloten met meerderheid van

stemmen? Zo ja, hoe verhoudt zich dat tot de vrijheid van richting en inrichting? Kan een besluit om als regionaal expertisecentrum meer taken uit te voeren dan de wet voorschrijft in het bestuur van dat regionaal expertisecentrum alleen unaniem worden genomen?
Blijven de scholen bij ambulante begeleiding onder aansturing van de regionale expertisecentra volledige zeggenschap houden over hun personeel, zo vragen de leden van de SGP-fractie.
De regering geeft in de nota naar aanleiding van het verslag aan dat er in haar visie geen noodzaak bestaat om te komen tot een landelijk expertisecentrum. Betekent dit ook dat de regering niet mee zal werken aan het vormen van een landelijk expertisecentrum als daar vanuit het veld behoefte aan is?
In hoeverre is het de bedoeling dat scholen voor voortgezet speciaal onderwijs de onderwijsvernieuwingen en andere ontwikkelingen in het reguliere voortgezet onderwijs volgen? Worden deze scholen daar adequaat voor bekostigd?

5. Evaluatie en de tweede fase

Aangegeven wordt dat bij evaluatie drie hoofdpunten gelden. Moet aan die hoofdpunten niet worden toegevoegd; de mate waarin verdere integratie wordt bewerkstelligd en de mate waarin kwaliteitsverbetering wordt bereikt, zo vragen de leden van de PvdA-fractie.

Wat worden de aandachtspunten, het tijdspad en de manier van reageren op de uitkomsten bij de evaluatie van de voorliggende wet, zo vragen de leden van de CDA-fractie.

6. Financiële hoofdlijnen

Op bladzijde 68 staat dat de uitspraak van VOS/ABB onvoldoende recht doet aan de werkelijkheid in de scholen. Wat is die werkelijkheid dan wel, zo vragen de leden van de fractie van D66, uitgedrukt in het aantal ochtenden en de hoeveelheid formatie.

B. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 76a

Een bevoegd gezag van een school die een nevenvestiging wil openen zal geen aanvullende bekostiging krijgen op grond van het feit dat het om een aparte vestiging gaat. De hoogte van de bekostiging zal alleen bepaald worden aan de hand van de leerlingen die de nevenvestiging bezoeken. De leden van de fractie van de ChristenUnie willen weten hoe de regering de toereikendheid van de financiële middelen voor een nevenvestiging beoordeelt. Is zij niet bevreesd dat gezien de wijze van bekostiging geen enkel bevoegd gezag een nevenvestiging zal openen?

C. BIJLAGEN

Notitie bekostiging LGF

In de bijlage wordt weergegeven welke bedragen zijn gemoeid per geïndiceerde leerling en welk bedrag beschikbaar komt voor de rugzak, zo merken de leden van de PvdA-fractie op. In het voortgezet onderwijs gelden nu verschillende regelingen waarbij opvalt dat scholen aanvragen kunnen indienen voor aanvullende bekostiging (voorzover voor de aangemelde leerling geen specifieke regeling bestaat). De aanvragen moeten

worden onderbouwd en toekenning vindt plaats op basis van een beoordeling van de aanvrage. De bekostiging is afhankelijk van het aangevraagde bedrag en de ingediende onderbouwing van de inzet van gevraagde middelen.
De leden van de fractie van de PvdA kennen veel voorbeelden van scholen die op grond van deze regeling een op de leerling toegesneden bijdrage in de kosten van begeleiding en ondersteuning vroegen en vragen. Eerdergenoemde Peetjie Engels is daarvan een goed voorbeeld. De nieuwe regeling zet een streep door zo'n op de individuele leerling toegesneden bekostiging. Deze leden hebben ernstige twijfels bij de noodzaak een regeling te stoppen die uitgaat van individuele behoefte. Daar waar de mogelijkheid bestaat in het huidige voortgezet onderwijs, hoeft die niet te worden afgesneden indien aanvragen gemotiveerd blijven. Ook zien de leden van de fractie van de PvdA niet in waarom in zo'n situatie de toe te wijzen middelen verplicht moet worden herbesteed bij het expertisecentrum waar die verplichting nu niet bestaat.
Zou het, gegeven de problemen rond kinderen met autisme of daaraan verwante handicaps en ernstige gedragsproblemen niet de voorkeur verdienen om ook in het basisonderwijs de mogelijkheid te openen voor op het individu toegesneden financiële ondersteuning indien aanvragen goed worden onderbouwd? Kan voor dat doel een toetsingscommissie in het leven worden geroepen of een onafhankelijke adviescommissie naar het voorbeeld van de gehandicaptenzorg waar consulententeams aanvragen voor bijzondere aanvullende financiering van begeleiding beoordelen?
Kan daarbij voorts worden overwogen om een maximum te stellen aan eventueel te verstrekken middelen voor dit specifieke doel (voor zowel basis- als voortgezet onderwijs) per schooljaar om te voorkomen dat een sterke groei van aantal aanvragen ontstaat?
Voor kinderen met lichtere aandoeningen in het voortgezet onderwijs bestaat een regeling voor ondersteuning. In overleg met het veld wordt bezien of de met deze regeling gemoeide middelen toegevoegd kunnen worden aan lumpsumbekostiging om de administratieve last van vo-scholen te verminderen. Hoort bij een dergelijke lumpsumbekostiging voor leerlingen met lichte (of ernstiger handicaps) niet de voorwaarde dat scholen een acceptatieplicht krijgen. Immers; indien alle vo-scholen extra budget krijgen voor opvang van leerlingen met handicaps en scholen zouden de vrijheid hebben om leerlingen te selecteren, dan bestaat het risico dat sommige scholen veel gehandicapte leerlingen toelaten en anderen weinig terwijl ze allemaal evenveel budget krijgen.

Uit de bijlage bij de nota naar aanleiding van het verslag blijkt dat de geoormerkte besteding van het reguliere onderwijs bij het speciaal onderwijs niet alleen bestaat uit formatieve bekostiging, maar ook uit materiële bekostiging. Waarom is hiervoor gekozen? De leden van de CDA-fractie vragen aan welke materiële zaken de regering denkt bij deze verplichte besteding. Is het niet logischer om deze besteding enkel te beperken tot formatieve bekostiging? Het gaat bij deze besteding om behoud van expertise die in het speciaal onderwijs is opgebouwd. Kan de regering uitleggen welke materiële kosten naar haar idee vallen onder dit behoud van expertise?
Waarop is het bedrag van f 400,– per geïndiceerde leerling gebaseerd? Is dit bedrag voor elk cluster voldoende, ook als het gaat om kinderen met specifieke handicaps, waarvoor wellicht andere expertise nodig is? Kan de regering hierop een onderbouwing geven?
In de bijlage wordt gemeld dat de bekostiging voor MG in het regulier onderwijs relatief laag is. Daarom zal deze in overleg met het veld worden herzien. Dit moet echter uit het bestaande financiële kader bekostigd worden. Kan de regering aangeven welke onderwijssoorten dan een

vermindering van de bekostiging zullen krijgen? Of wordt dit geld ergens anders gevonden en zo ja, waar dan?
De leden van de CDA-fractie betreuren overigens dat de regering tot nog toe niet bereid is gebleken de zeer marginaal ingevulde MG-combinaties in het voorliggende wetsvoorstel aan te passen.

Wil de regering het bedrag van 400 gulden voor indicatie per dossier nader onderbouwen, zo vragen de leden van de SGP-fractie. Is de regering het ermee eens dat de commissie voor indicatiestelling in cluster 2 minstens ook een logopedist moet omvatten?
Het valt de leden van de SGP-fractie op dat de ontwikkeling van het aantal geïndiceerde leerlingen bij het onderwijs aan doven afwijkt van de ontwikkeling van het aantal geïndiceerde leerlingen bij alle andere vormen van speciaal onderwijs. Zij vragen de regering hiervoor een verklaring te geven.

Rapport proeftoetsing indicatiestelling (Criteria en procedures beproefd; Ervaringen van het Bureau Proeftoetsing Indicatiestelling met het Tweede Proeftraject Indicatiestelling speciaal onderwijs)

Uit het rapport «Criteria en procedures» blijkt dat het gebruikte protocol door velen als een onmogelijke en bureaucratisch dwangbuis wordt beschouwd, zo merken de leden van de VVD-fractie op. Zou het niet beter zijn eerst in samenspel met het veld een gebruiksvriendelijk en functioneel protocol te ontwikkelen? Verder blijkt dat er rekening gehouden moet worden dat de overgang van een (veel vrijheid biedend) op het oordeel van schoolgebonden commissies van onderzoek gebaseerd systeem van indicatiestelling naar een (minder vrijheid biedend) op uniforme criteria en procedures gebaseerd systeem van indicatiestelling niet van de ene dag op de andere valt te realiseren. Kan de regering garanderen dat de objectieve landelijke indicatiestelling werkt. Is het wel verstandig om de wet al in werking te laten treden per 2002? Zou het niet beter zijn om eerst de proefperiode voor de indicatiestelling af te wachten en de resultaten te beoordelen, zo vragen de leden van de VVD-fractie.
Verder blijkt uit het bovengenoemd rapport dat het GION later dit jaar verslag zal doen van een wetenschappelijk onderzoek naar de wijze waarop de indicatiestelling tijdens de hierboven genoemde praktijkproef vorm en inhoud heeft gekregen. Zou het niet beter zijn dit onderzoek eerst af te wachten?

De leden van de D66-fractie willen graag weten op welke periode het rapport van Van Rijswijk en De Greef precies betrekking heeft. Wanneer zijn de proefprojecten in het kader van het tweede proeftraject Indicatiestelling precies van start gegaan en wanneer zullen zij allen zijn afgerond? Ook willen de leden weten over welke periode de GION-evaluatie zal gaan. Zal de GION-evaluatie wél betrekking hebben op alle vier de clusters, alle dossiers, inclusief het dovenonderwijs (cluster 1)? Waarom is in het nu voorliggende rapport afgeweken van de oorspronkelijke opzet van het trechtermodel? Hebben deze leden het toch goed begrepen dat de enige reden voor het afwijken van de oorspronkelijk en zeer zorgvuldig geplande opzet is geweest het tijdsaspect, zoals verwoord in hoofdstuk 5 van het rapport van Van Rijswijk en De Greef? Deze leden zijn echter van mening dat, gelet op de verstrekkendheid van voorliggende plannen, in dit geval de zorgvuldigheid zwaarder had moeten wegen en dat de benodigde tijd genomen had moeten worden om de oorspronkelijk opzet volgens plan uit te voeren, ook al had dat betekend dat de CPI pas in september 2001 haar werkzaamheden had kunnen aanvangen.
Kan de regering reageren op elk van de gesignaleerde knelpunten en aanbevelingen van bladzijde 94 en 95 van het rapport. Deelt zij de indruk

die het rapport bij de leden van de fractie van D66 wekt, namelijk dat de systematiek weliswaar kansrijk is, maar nog te onvoldragen om nu al op deze wijze in de praktijk ingevoerd te worden. Hoe beoordeelt de regering een traject waarbij de indicatiestelling met behulp van CVI voor langere tijd (1 à 2 jaar) «schaduwdraait», naast de bestaande systematiek van indicatiestelling door REC's? Deze leden zouden een dergelijk proeftraject wenselijk vinden als extra waarborg voor een verantwoorde totstandkoming en invoering van een zo omvangrijke en belangwekkende nieuwe werkwijze. Wat verzet zich tegen een fasering in de tijd waarbij REC-vorming doorgang vindt en de objectieve indicatiestelling in langer lopende pilots wordt uitgezet? De leden zijn niet overtuigd door de beantwoording in de eerste nota naar aanleiding van het verslag dat zulks niet mogelijk zou zijn gelet op de «REC-vorming» die in wezen al enige jaren geleden voor cluster 1 en 2 (slechtzienden en doven) heeft plaatsgevonden.

Rapport criteria voor indicatiestelling, voorlopig advies van de Tijdelijke Commissie Advisering Indicatiestelling (Tcai)

Is de regering voornemens het advies van de Tcai, wat gebaseerd is op het rapport «Criteria en procedures beproefd», integraal over te nemen in de nog uit te werken AMvB over de indicatiestelling, zo vragen de leden van de CDA-fractie. Hoe groot is de bereidheid in het veld om met de voorgestelde indicatiecriteria te gaan werken? Verschilt het draagvlak daarvoor per cluster of REC?

De tijdelijke commissie advisering indicatiestelling heeft een voorlopig advies heeft uitgebracht. In het rapport zegt de commissie op de eerste bladzijde dat het advies op uitdrukkelijk verzoek van de staatssecretaris in zeer korte tijd tot stand is gekomen. Hoe kort is deze tijd geweest? Waarom moest het zo snel, zo vragen de leden van de D66-fractie. De commissie geeft aan dat op enkele punten nog wordt gewerkt aan een nadere concretisering, met name ten aanzien van de paragraaf over de onderwijsbeperkingen en dat men verwacht de werkzaamheden in twee á drie maanden te kunnen afronden.
Het voorlopig advies zal de basis zal vormen voor het overleg met het georganiseerde onderwijsveld. Op basis van dat overleg zal de Tijdelijke commissie een eindadvies uitbrengen dat de basis vormt voor de AMvB inzake de indicatiestelling. De AMvB's kunnen pas in procedure worden gebracht nadat de Tweede Kamer het wetsvoorstel heeft aanvaard. Waarom is deze procedure zo, zo vragen de leden zich af. Wanneer krijgt de Kamer het eindadvies te zien en krijgt de Kamer deze AMvB vooraf nog ter bespreking te zien?

Is de indruk van de leden van de fractie van D66 juist dat op dit moment de uitwerking van de indicatiestelling en indicatiestellingscriteria gebaseerd worden op diverse voorlopige rapporten en tussenrapportages, te weten: het «voorlopige rapportrapport Proeftoetsing van Van Rijswijk en De Greef, «het voorlopige rapport» Criteria voor Indicatiestelling van Tcai en een tussenstandnotitie van het GION, dat de leden overigens nog niet ontvangen hebben, en wat in zijn eindvorm pas eind 2001 beschikbaar zal komen?
Is dit een gevolg van de grote tijdsdruk waaronder het proces nu vorm moet gaan krijgen? De leden van de fractie van D66 kunnen zich niet aan het gevoel onttrekken dat het proces daarmee onbedoeld en ongewild in een vicieuze cirkel terecht dreigt te komen, waarbij de voorlopige conclusies van de een, slechts gebaseerd op een deel van de dossiers, tot vaststaand uitgangspunt voor de ander worden. Deze leden vragen of op deze wijze de zorgvuldigheid wel afdoende is gewaarborgd.
Hoeveel tijd heeft de Tcai eigenlijk gehad voor haar advies?

De Tcai lijkt er in haar beoordeling van uit te gaan dat «(vrijwel) alle gevraagde dossiers zijn ingezonden», terwijl dat er in werkelijkheid slechts 1173 zijn van de te verwachten 1360. Van die 1173 heeft slechts 790, te weten 60%, een rol gespeeld in de beoordeling. Dat concluderen de leden toch correct?
Waar de Tcai concludeert dat er grote overeenstemming is tussen het oordeel van de proefcommissie voor de indicatiestelling en van de commissies voor onderzoek wordt niet vermeld dat het slecht 86% van 304 dossiers betreft, ongeveer 260 dossiers van het totaal aan 1173 dossiers. Is dat niet te weinig om aan te tonen dat de objectieve indicatiestelling ook daadwerkelijk in deze vorm kan worden ingevoerd? Voorts blijkt het buitengewoon moeilijk, in 30% onmogelijk, om uitspraken te doen en criteria te formuleren voor de belemmering voor de onderwijsparticipatie, zeer speciaal voor cluster 3 en 4. Hoewel de Tcai dat ook als probleem signaleert aarzelt de commissie niet om daar toch voor alle clusters een criterium voor aan te reiken? Hoe kan beoordeeld worden of deze criteria voor de belemmering voor de onderwijsparticipatie in de praktijk werkbaar zullen zijn?

Uit de notitie van de Tijdelijke commissie advisering indicatiestelling blijkt dat het in veel dossiers nog schort aan de kwaliteit van de onderbouwing van de stoornissen en beperkingen en van de daarmee samenhangende onderwijsbeperking. Voor een zorgvuldige indicering acht de commissie een goede onderbouwing van belang. De leden van de fractie van de ChristenUnie willen weten op welke termijn een substantiële verbetering van de kwaliteit van de onderbouwing is te verwachten.

De voorzitter van de commissie,
Van der Hoeven

De griffier voor dit verslag,
Bregman